

„SLOVENSKO ZGODOVINARSTVO NA RAZPOTJU“

V članku pod tem naslovom, ki ga je napisal Fr. Klemuc v prejšnji številki Ljubljanskega Zvona« (str. 52 — 56), je nekaj trditev, ki jih moram zavrniti. Storit hočem to zaradi stvari same in kljub temu, da me avtor vseskozi samo hvali.

S svojo knjigo nisem imel namena, da bi odkril zgodovino ljudstva, ker sem vedel, da so to storili drugi že davno prej. Socialna in gospodarska zgodovina, ki ima ta namen, se danes ne goji samo skoraj po vseh evropskih univerzah, ampak tudi za Slovence ni več nekaj novega. Mnogo so v tem oziru napravili avtorji, ki jih Fr. Klemuc našteva z imenom in sodi o njih tako suvereno, razen njih so pa delali še drugi raziskovalci. Moja knjiga je mogla biti zato v tem oziru le nadaljevanje dela, ki so ga izvršili drugi. Prepričan sem, da bo prišel do tega rezultata tudi Fr. Klemuc, če bo bolj natančno študiral prejšnje publikacije.

Novost moje knjige je v tem, da je njena metoda sociološka; to more spoznati pazljiv čitatelj iz teksta samega, razen tega sem pa to povedal izrecno na več mestih. Upam, da mi bo v kratkem mogoče teoretično pojasniti, v čem vidim bistvo te metode. Upam tudi, da jo bom mogel še kdaj praktično aplicirati na bolj popoln način kakor pa v svoji zadnji knjigi. Sedaj pa morem samo izjaviti, da me pozornost, ki jo je vzbudila moja knjiga, sicer veseli, da moram pa vseeno svetovati tistim, ki se zanjo resnično zanimajo, da se ravna po starem in zdravem načelu historične metode, t. j. da presoja njene trditve po originalnem tekstu in ne po komentarjih.

Fran Zwitter

BALADA

Arij Stid

Zaprt je vsak — poslednji vinodukt,
v meglo zavito spi pregrešno mesto,
s kričavo lučjo moti tiho cesto
ob treh mostovih le Nevtral-produkt.

Previdno se ozre pod viadukt
oko postave, v službi vselej zvesto:
za boga, kaj to vidim — ni jih dve sto —
en sam — in vendar žalni je kondukt.

Počakaj, stoj! Kaj delaš, potepuh?
V copatah, z lučko in v obleki črni?
Imam te! Ti si Peter Kerempuh!

»De mortuis — mrlič v molk zagrne,«
nevoljno spregovoril zdaj je duh.
»Pokopljem sam se — ti se pa obrni!«